Helsinki **25.10.2023**

RESERVILÄISLIITTO
Reservistförbundet

LAUSUNTO HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

Reserviläisliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024. Reserviläisliitto painottaa taloudellisissa voimavaroissa pääosin samoja painopistealueita kuin aiemminkin, mutta huomioiden myös siviiliampumaratojen lisärakentamisen ja nykyisten ratojen ympäristölupien uusimisen, muuttuneen turvallisuustilanteen ja -ympäristön sekä Nato-jäsenyyden vaikutukset.

Reserviläisliitto on aiemmissa lausunnoissaan nostanut esille riittävän puolustusmäärärahan nostamisen tasolle 2,9 % BKT:stä. Talousarvion mukaan tämä taso ei täyty, mutta Naton suositusten mukainen noin 2 % BKT:stä täyttyisi. Reserviläisliitto katsoo, että turvallisuusympäristön muutokset ja epävakaa tilanne tukee määrärahojen nostoa edelleen.

Paikallispuolustuksen sotilaallisen suorituskyvyn kehittämisessä myös kertausharjoitusten määrä on säilytettävä nykyisellä tasolla noin 29 500 henkilöä vuodessa. Tavoite olisi, että sijoitettu reserviläinen kävisi kertausharjoituksessa vähintään joka viides vuosi ja suorituskyvyltään vaativimpiin tehtäviin sijoitetut vuosittain tai joka toinen vuosi. Näin ollen tavoitetila on 30 000–56 000 henkilön välillä per vuosi. Sen sijaan talousarviossa esitetään kertausharjoitusmäärille laskua.

Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla saatuja yksilötaitoja kehitetään Puolustusvoimien vapaaehtoisilla harjoituksilla joukkokohtaisiksi taidoiksi. Reserviläisten entistä monipuolisemman käytön lisääminen ja vastuun antaminen kertausharjoituksissa, Puolustusvoimien vapaaehtoisissa harjoituksissa ja MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa sekä edellä mainittujen suunnittelussa tukisi reserviläisen nousujohteista koulutus- ja urapolkua.

Puolustusvoimien henkilöstöresurssien osalta on hyvä huomioida laajemmin myös reserviläisten käyttö. Tähän liittyvät myös mahdolliset Naton tuomat tehtävät. Aktiivisten ja osaavien reserviläisten palkkaaminen sopimussotilaan tehtäviin ja virkasuhteisiin helpottaa osaltaan nykyistä henkilöstövajetta, varsinkin joukkoyksiköissä annettavaan koulutustehtävään ja erikoistehtäviin. Vuoden 2023 lopulla määräaikaisia virkasuhteita päättyy ja tämä vaje on saatava uudelleen täytettyä. Liitto katsoo, että Puolustusvoimien henkilöstömäärän kasvattaminen tuhatta (1 000) henkilötyövuotta kohti on sopiva määrä pitkän aikavälin tähtäimellä.

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi

Harjoitusvuorokausien määrän lisäksi henkilökohtainen ja joukkokohtainen taistelumateriaali sekä Puolustusvoimien kalusto on pystyttävä uusimaan ja päivittämään paikallisjoukkojen sekä operatiivisten joukkojen osalta ajantasaiseksi. Pitkällä aikavälillä määrärahojen riittävyys on ratkaisevaa, jotta hankinnat pystytään tekemään pitkän aikavälin suunnitelmien mukaisesti.

Reserviläisliitto korostaa, että määrärahoja on edelleen lisättävä myös tiedonhankintamenetelmiin, tietojärjestelmiin, tutkimus- ja kehittämistyöhön sekä innovaatiotoimintaan, mitkä parantavat ja turvaavat siviili- ja sotilastiedustelua sekä yleistä turvallisuutta Suomessa. Tässä korostuvat kriittisen osaamisen kehittäminen sekä digitalisaation ja sotilaallisen huoltovarmuuden turvaaminen. Liitto korostaa kokonaisturvallisuuden merkitystä myös puolustuksen kehittämisessä. Tähän liittyy erityisesti rahoituksen järjestäminen ja koulutuksen kehittäminen laaja-alaisesti yhteistyössä eri viranomaistoimijoiden kanssa.

Siviiliampumaratojen osalta hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi 1 000 ampumarataa. Tässä työssä reserviläisjärjestöt sekä ratojen ympäristölupahankkeen osapuolet ovat mielellään mukana tuottamassa päättäjille tietoa ratojen rakentamispaikkojen tarpeista ja ympäristölainsäädäntöön tarvittavista muutoksista. Ensin on kuitenkin turvattava ympäristölupahankkeen jatkuminen ja tällä hetkellä se ei näy minkään hallinnon alan alla. Hanke on ollut vuodet 2019–2023 maa- ja metsätalousministeriön alaisuudessa. Uusien ratojen rakentamisessa ja nykyisten säilyttämisessä avainasemassa on ympäristölainsäädännön muutokset. Ratojen rakentamiselle tarvitaan myös valtion rahoitusta materiaaleihin ja maan hankintaan, mutta monissa tapauksissa itse rakentaminen tapahtuu vapaaehtoisten toimin talkootyöllä.
Siviiliampumaratojen turvaamisessa ja rakentamisessa on kyse myös maanpuolustustahdosta ja ratojen säilymisestä osana vapaaehtoista maanpuolustustoimintaa.

Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemisen määrärahoja nostettiin vuonna 2022. Tältä osin liitto katsoo, että lisäkorotusta ei tällä hetkellä ole tarve esittää, mutta nykyiselle tasolle nostettu määräraha on säilytettävä pitkällä aikavälillä mukana talousarviossa, jotta järjestöt voivat myös panostaa tältä osin toiminnan kehittämiseen. Reserviläisjärjestöillä on suuri rooli maanpuolustustietoisuuden ja -tahdon ylläpitämisessä sekä reserviläisten koulutuksen ja kenttäkelpoisuuden tukemisessa. Määrärahan säilyttäminen nykyisellään 82 000 euron tasolla vuosittain on tässä kohdassa perusteltua. Reserviläisliitto toimii myös kansainvälisen aliupseerijärjestön CISOR:n aktiivisena jäsenmaana ja omalta osaltaan tukee vapaaehtoisten kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksien, kilpailujen ja koulutuksen kehittämistä.

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi

Helsinki **25.10.2023**

RESERVILÄISLIITTO
Reservistförbundet

Reserviläisliitto toteaa lopuksi, että talousarviossa on otettu hyvin huomioon muuttuneen turvallisuustilanteen vaatimat tavoitteet ja hankkeet, asevelvollisuuden sekä vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja -tahdon ylläpitämiseen liittyvät kehitystarpeet. Reserviläisliitto tukee näitä toimenpiteitä omalta osaltaan ja painottaa määrärahatason ylläpitämistä puolustusbudjetissa myös jatkossa.

Lisätietoa lausunnosta antaa Reserviläisliiton toiminnanjohtaja Minna Nenonen, p. 040 072 1412 ja minna.nenonen@reservilaisliitto.fi

Kari Salminen
Puheenjohtaja
Reserviläisliitto ry

Minna Nenonen
Toiminnanjohtaja
Reserviläisliitto ry

Reserviläisliitto | Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki | (09) 4056 2040 | toimisto@reservilaisliitto.fi